

БИЛТЕН

БРОЈ 5

МАРТ 2010

САВЕТИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ВИСОКЕ ПРОИЗВОДЊЕ МЛЕКА

1. Врхунац лактације је критичан период како за производњу млека у наредном месецима тако и за кондицију крава. За сваки додатни литар произведеног млека на дан врхунца лактације (око 40 дана после тељења), краве ће произвести око 225 литара млека више, током трајања целе лактације. У овом периоду краве губе на тежини, па им треба укључити у оброке концентровану храну (житарице) које служе као извор енергије.

2. Да би постигли највећу могућу производњу потребно је доста беланчевина. Међутим, постоје разградиве и неразградиве беланчевине. Највећа количина млека коју могу подржати разградиве беланчевине креће се од 15 до 20 литара дневно и њих има у зеленој трави, кабастој храни, сунцокретој сачми. Неразградиве беланчевине су неопходне за ниво производње млека изнад 15-20 литара што се може постићи увођењем у оброке сојине сачме или кукуруза.

3. Са сазревањем трава и махунарки повећава се ниво несварљиве суве материје, а опада ниво сварљиве суве материје (беланчевине и др. хранљиве материје). То значи да траве треба косити пре уласка у фазу класања, а махунарке на почетку цветања.

4. Крави прво треба дати кабасту храну

па онда додати концентровану. Концентровану храну треба једнако распоредити тако да се даје више пута у току дана. Највећа количина концентроване хране коју можемо дати у току једног храњења износи 2,5 кг.

5. Крави је потребно 125 г соли и 150 г сточне креде дневно. Минерали су важни и њихов недостатак се манифестује одсуством сјаја длаке и неједнаком бојом длаке.

6. Краве треба да имају увек довољно воде доброг квалитета која ће им бити лако доступна.

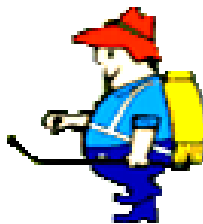
7. Треба куповати сточну храну на основу њеног квалитета, а не на основу повољне цене. Међутим, не значи увек да ако је нека храна скупа да је и доброг квалитета. Читајте увек шта пише на спецификацији и извршите проверу на основу ваше евиденције о производњи млека.

8. Храните краве према њиховој продуктивности. Уколико имате већи број крава поделите их у две групе: нископродуктивну и високопродуктивну. Храните их истим сеном, кукурузном силажом и основним концентратом за све краве, али обезбедите додатну количину концентрата високопродуктивним кравима.

дипл. инж. Биљана Алексић, сточарство

РАНО ПРОЛЕЋНО ТРЕТИРАЊЕ ВОЋА

Рано пролећно третирање воћа представља обавезну меру у заштити воћа од болести и штеточина. Изводи се након орезивања, а пре кретања вегетације. Како су препарати на бази бакра, који су обавезни у рано пролећном третирању плаве боје, и како након обављеног третирања воћњак добије плавичасту нијансу, ово третирање је познато и као „плаво прскање“.

Плавим прскањем се сузбијају многе болести, а поједине се једино њиме могу успешно контролисати. Њиме се сузбијају патогени који презимљавају у крошњи воћака, скривени у пукотинама коре, рак ранама, мумифицираним плодовима, пупољцима и сл. Ти патогени могу, нарочито уколико су зиме благе, да доспеју на осетљиве делове биљке и остваре њихову инфекцију. Из тог разлога је веома важно да патогени буду уништени јесењим прскањем бакарним препаратима на месту њиховог презимљавања. Како ове године зима није била блага, патогени нису већ обавили инфекцију, па их је потребно рано пролећним третирањем уништити пре него што презимели органи остваре инфекцију у рано пролеће. Када симптоми заразе постану уочљиви, хемијским третманима се могу само ублажити последице инфекције, а често се не може постићи никакав ефекат. На пример, симптоми коврџавости листа брескве (*Taphrina deformans*) постају видљиви већ када се лист појави из пупољка, али се онда више никаквим хемијским третманима не може сперчити или успорити развој патогена у биљци, тако да ће штете зависити само од обима већ остварене инфекције, без обзира на касније обављене хемијске третмане.

На овај начин контролишу се проузроковачи коврџавости листа брескве (*Taphrina deformans*), рогача шљиве

(*Taphrina pruni*), монилиоза коштичавог воћа (*Monilia laxa* и *M. fructigena*), шупљикавост лишћа коштичавог воћа (*Clasterosporium carpophilum* (*Stigmia carpophila*)), пегавости лишћа и краставости плодова јабуке и крушке (*Venturia inequalis* и *Venturia pirina*), бактериозне пламењаче јабуке и крушке (*Erwinia amylovora*), увенуће пупољака и родних ластара малине или љубичаста (кестењаста) пегавост малине (*Dydimella applanata*).

Претходно би требало обавити детаљан преглед воћњака и извршити непестицидне мере заштите (одстрањивање осушених, поломљених и оболелих грана – са рак ранама, мумифицираних плодова и др.). Затим обавити резидбу воћака, уз претходну дезинфекцију алата 70%-ним алкохолом, а ране премазати 1%-ним раствором бакарних препарата.

Након резидбе обавити прскање једним од препарата на бази бакра присутним на тржишту. То су препарати на бази:

bakar-hidroksida:

- BLAUVIT, BLAUVIT TEČNI, у концентрацији 0,7% за јабучasto, односно 0,5-1% за коштичаво воће;

bakar-oksihlorida:

- BAKARNI OKSIHLORID-25, BAKROCID-25, у концентрацији 1,5%;

- BAKARNI OKSIHLORID-50, BAKROCID-50, BEBVEBLAU KREČ, у концентрацији 0,75%;

bakar-sulfata:

- KUPRAGRIN, у концентрацији 0,75% за јабучasto, односно 1% за коштичаво воће;

bakar (II)-sulfata:

- PLAVI KAMEN – ZORKA, PLAVI KAMEN – ŽUPA, у концентрацији 1,5%;

bakar (II)-sulfata i kalcijum-hidroksida:

- BORDOVSKA ČORBA WP-20, BORDOVSKA ČORBA S-20 ŽUPA, у концентрацији 1,5%.

Поред бакарних препарата, за рано пролећно третирање воћака може се

користити и препарат на бази:

cirama:

- CIRAM S-75, FITOCIRAM, у концентрацији 0,25% за јабуку и крушку (за сузбијање *Venturia inequalis* и *Venturia pyrina*, третирањем до фазе мишјих ушију), односно 0,25-0,35% за брескву (за сузбијање, *Taphrina deformans* третирањем у фази зелене тачке). За успешно сузбијање *Taphrina deformans* важно је да се, поред бакарних препарата, користи и овај фунгицид.

Наведени препарати се налазе као готови производи на тржишту, а бордовска чорба се може припремати и на газдинству непосредно пре примене мешањем плавог камена (бакар-сулфата) и гашеног или негашеног креча (за 100 l двоцентне бордовске чорбе потребно је 2 kg плавог камена и 0,8 kg негашеног или 1,2 kg гашеног креча). Негашени креч се претходно загаси у троструко већој количини воде. Од 100 l воде из бурета одвади се 10 l да се размути креч, а у других 10 l воде да се растопи плави камен. Када се креч размути, процеди се кроз ређе платно и уз мешање се сипа у буре са водом да се направи кречно млеко. Када се плави камен раствори у других 10 l воде, сипа се уз мешање у буре са кречним млеком. Увек се растопљени плави камен сипа у буре са кречним млеком, а не обрнуто (што је у пракси чешћи случај, а што узрокује добијањем чорбе нешто слабијег квалитета која се брже таложи). Бордовска чорба се користи свеже припремљена, одмах после припреме. Стајањем она губи фунгицидно дејство. Међутим, чорба се може стабилизovati додавањем 250 g шећера на 100 l чорбе. Тако стабилизована, при нормалним условима, задржава своју активност неколико дана.

Последњи рок за извођење плавог плавог прскања је моменат пуцања пупољка, тј. непосредно пре кретања вегетације. Каснија примена може изазвати ожеготине младих листића.

Уколико се плаво прскање не обави непосредно након резивања, може се обавити прскање бакарним препаратима заједно са минералним уљима непосредно пре кретања вегетације, чиме се дејство проширује и на презимљујуће форме штеточина (инсекто-акарицидно дејство). Штеточине које се на овај начин контролишу су: штитасте ваши (*Coccidae*, *Lecanidae*), лисне ваши (*Aphididae*), крвава ваш (*Eriosoma lanigerum* Hansen), цветоједи (*Antonomus* sp.), јабукин мољац (*Hyponomenta malinellus* Zell.), шљивин мољац (*Hiponomenta padellus* l.), бресквин мољац (*Anarsia linealella* Zell.), крушкина бува (*Cacopsylla* sp.), мразовци (*Geomeiridae*), губар (*Lymantria dispar* l.), кукавичија суза (*Malcosoma neustria* L.), црвена воћна гриња (*Panonichus ulmi*) и разни смотавци (*Tortricidae*). На тржишту су присутни препарати на бази:

mineralnih ulja:

- GALMIN, BELOL, BELO ULJE, BELO ULJE -EW, EOS, у концентрацији 1-5% у зависности од воћне врсте и циљане штеточине;

mineralnih ulja i metidationa:

- DAST OIL, у концентрацији 0,3%.

На тржишту је такође присутна мешавина са фунгицидним и инсекто-акарицидним дејством. То је препарат на бази:

mineralnih ulja i bakra iz bakar (II)-oksida:

- CRVENO ULJE, у концентрацији 1-1,5%.

При ранопролећном третирању водити рачуна да сви делови воћке, од самог врха до кореновог врата, са свих страна буду добро наквашени. Течност треба да се цеди са коре опрскане воћке, тј. воћке треба „окупати“. Третирање обавити по сувом времену, без ветра, када је температура изнад 7 C°.

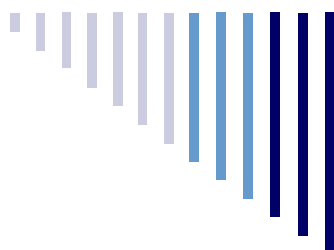
НАПОМЕНА: ПРИЛИКОМ УПОТРЕБЕ БИЛО КОГ ПРЕПОРУЧЕНОГ ПРЕПАРАТА, СТРОГО СЕ ПРИДРЖАВАТИ УПУТСТВА ПРОИЗВОЂАЧА И СПРОВЕСТИ СВЕ НЕОПХОДНЕ МЕРЕ ОПРЕЗА!

дипл. инж. Јелена Марковић, заштита биља

36000 КРАЉЕВО, ЗЕЛЕНА ГОРА БР. 29
ТЕЛ/ФАКС: 036/315-053, 315-054 Е-ПОШТА: pssibar@sbb.rs

ПРЕГЛЕД ЦЕНА СА ЗЕЛЕНЕ, КВАНТАШКЕ И СТОЧНЕ ПИЈАЦЕ У КРАЉЕВУ - 12. МАРТ 2010:

П О В Р Ћ Е			В О Ћ Е			ПИЈАЧНЕ ЦЕНЕ СТОКЕ	
Производ	Зелена	Кванташ	Производ	Зелена	Кванташ	Производ	Цена (дин/кг)
	Цена (дин/кг)	Цена (дин/кг)		Цена (дин/кг)	Цена (дин/кг)		
Брокола	200	130	Банана	110	80	Телад женска	250
Карфиол	200	160	Нар	150	120	Телад мушка	280
Спанаћ	128	80	Лимун	120	80	Јунад до 300 кг	150
Лук црни	70	50	Грејпфрут	120	80	Јунад више од 480 кг	160
Лук бели	600	300	Ананас	200	160	Краве за клање	100
Целер	200	150	Јабука - остала	50	20	Прасад до 25 кг	160
Пасуљ	200	150	Поморанца	70	55	Јагњад	220
Купус	50	30	Мандарина	130	110	Двиске	150
Празилук	120	90	Киви	120	80	Овца	120
Шаргарепа	50	30	Орах	400	-	Овнови	140

ПОЉОПРИВРЕДНА СТУЧНА СЛУЖБА ИБАР Д.О.О.

Краљево, Зелена Гора бр. 29

Тел/Факс: 036 / 315-053; 315-054

Е-пошта: pssibar@sbb.rs